43458 ـ پاتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانى ئاچچىقلاتقان كشى رەسۇلۇللاھنى غەزەپلەندۈرگەن بولامدۇ؟

سۇئال

راپىزىلارنىڭ بەزىسى: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: پاتمە مېنىڭ بىر پارچەم، ئۇنى غەزەبلەندۈرگەن كشى مېنى غەزەبلەندۈرگەن بولىدۇ، دېگەن ھەدىسىنى پاتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانى گۇناھتىن پاك دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. ئۇلار مۇنداق دەيدۇ: پاتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانى غەزەبلەندۈرگەنلىك پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى غەزەبلەندۈرگەنلىكتۇر، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنى غەزەبلەندۈرگەنلىك ئاللاھ تائالانى غەزەبلەندۈرگەنلىكتۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن پاتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا باتىل ئىش ئۈچۈن غەزەبلەنمەيدۇ، يەنى ئۇ گۇناھتىن پاك دەيدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ توقۇلمىلىرىغا قانداق جاۋاب بېرىمىز؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمىز.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە-تاۋابئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

شىئە-راپىزىلار قۇرۇق دەۋانى كۆپ قىلىدىغان كشىلەر بولۇپ، ئۇلار تۈرلۈك ۋەھىمىلىك شەك-شۈبھىلەرنى كۆپ تارقىتىدۇ. باتىل قاراشلارنى ماھىرلىق بىلەنھەقىقەتكە ئايلاندۇرىدۇ، ئاندىن بۇ ياسالمىلارنى دەلىل-ئىسپات قىلىش ئۈچۈن كشىلەر ئارىسىدا تارقىتىدۇ، لىكىن ئاللاھ تائالا دىندا چۈشەنچە-ئىدراك ئاتا قىلغان، ئىلىم ئىگىلىرىدىن سوئال سوراشنى ئىلھام قىلغان كشىلەر ئۈچۈن ئۇلارنىڭ شەك-شۈبھىلىرى، باتىللىرى، ئىتىبارسىز دەلىللىرى ھەرۋاقىت ئاشكارا بولىدۇ. يۇقىرىدا بايان قىلىنغان سوئالمۇ راپىزىلارنىڭ شەك-شۈبھىلىرىدىن ئىبارەت بولۇپ، بۇ شەك-شۈبھىلەرگە تۆۋەندىكى بىر قانچە يوللار بىلەن جاۋاپ بېرىمىز:

بىرىنچى: سوئال سورىغۇچى بايان قىلغان بۇ ھەدىس، شىئە-راپىزىلار بۇ ھەدىس ئارقىلىق، پاتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مىراسىنى تەلەپ قىلىپ ئەبۇبەكرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ قىشىغا كەلگەندە، ئۇ مىراس بېرىشنى رەت قىلىپ، پاتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانى غەزەبلەندۈردى. ئىش شۇنداق بولىدىكەن؛ ئاباببەكرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ پاتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانى غەزەبلەندۈردى، شۇنداقلا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنى غەزەبلەندۈردى شۇنىڭ بىلەن ئاللاھ تائالانى غەزەبلەندۈرگەن بولدى!. مانا بۇ ئۇلارنىڭ جاھىللىقى ۋە دۆتلۈكىدىن ئىبارەتتۇر، چۈنكى بۇ ھەدىس ئەسلىدە ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ھەققىدە بايان قىلىنغان ھەدىس ئىدى.

ئىمام بۇخارى ۋە مۇسلىم مىسۋەر ئىبنى مەخرەمە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن نەقىل قىلغان ھەدىستە، مۇنداق دېگەن: «ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئەبۇ جەھىلنىڭ قىزىنى ئىلىش ئۈچۈن سۆز قىلغاندا، بۇ سۆزنى ئاڭلىغان پاتىمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا كېلىپ: سىزنىڭ قەۋمىڭىز سىزنى ئۆز قىزلىرى ئۈچۈن غەزەبلەنمەيدىكەن دەپ گۇمان قىلىدىكەن، ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئەبۇ جەھىلنىڭ قىزى بىلەن نىكاھلىنىمەن دەيدۇ دېگەندە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنبەرگە چىقتى: راۋى ھەدىسنى بايان قىلىپ، مەن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ شاھادەت كەلىمىسىدىن كېيىن مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم دەيدۇ: ئۇنى خاپا قىلغان كىشىنى مەن ياقتۇرمايمەن، ئاللاھ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ قىزى بىلەن ئاللاھنىڭ دۈشمىنىنىڭ قىزى بىر كىشىنىڭ نىكاھىدا بولمايدۇ. ئاندىن ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئەبۇ جەھىلنىڭ قىزى بىلەن نىكاھلىنىشتىن ۋاز كەچتى. ئىمام بۇخارىنىڭ رىۋايىتىدە: پاتىمە مېنىڭ بىر پارچەم، پاتىمەنى غەزەبلەندۈرگەن كىشى مېنى غەزەبلەندۈرگەن بولىدۇ. [بۇخارىي رىۋايىتى 3523-، 3556-ھەدىسلەر. مۇسلىم رىۋايىتى 2449-ھەدىس].

ئىلگىرى بايان قىلىنغان رىۋايەتكە نەزەر سالىدىغان بولساق، شۇ ئاشكارا بولىدىكى، ئەگەر بىر كىشىنى سۆكۈش ـ ئەيىبلەش مۇمكىن بولسا، بۇ سۆكۈش ۋە ئەيىبلەش ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا كېلىدۇ، چۈنكى يۇقىرىدا بايان قىلىنغان ھەدىسنىڭ بايان قىلىنىش سەۋەبى بولسا، ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئەبۇ جەھىلنىڭ قىزى بىلەن نىكاھلىنىشقا رىغبەتلەنگەندە، بۇنى ئاڭلىغان پاتىمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا غەزەپلەنگەن، ئۇسۇل ئالىملىرىنىڭ قارىشى بويىچە ھەدىستىكى ئىبرەت خۇسۇسىي سەۋەب بىلەن ئەمەس بەلكى ئومۇمى لەۋزى بىلەن بېكىتىلىدۇ، لىكىن ئۇلارنىڭ قارىشىدىكى يەنە بىر بېكىتىلىش: تېكىستكە تۇنجى كىرگۈزۈلىدىغان نەرسە يەنە سەۋەبتىن ئىبارەتتۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن ھەر قانداق ھالەتتە سەۋەبنى تېكىستتىن چىقىرىۋېتىش مۇمكىن بولمايدۇ. ئەگەر راۋىيلار مۇشۇ ھەدىسنى ئەبۇ بەكرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنى ئەيىبلەش ياكى ئۇنىڭغا تەنە قىلىشقا دەلىل قىلىشنى مەقسەت قىلىدىكەن، بۇ ئۇلارنىڭ دۆتلىكى ھەم ھەقىقەتنى ئارىلاشتۇرۇپ بۇ ئەيىبلەش، دەسلەپتە ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا كېلىدۇ.

ئىككىنچى: ھەدىستە كەلگەن غەزەبلىنىش بولسا، بىز يۇقىرىدا بايان قىلىنغان مەلۇم سەۋەبلەر بىلەن بولغان، بۇنىڭدىن شۇ ئىپادىلىنىدۇكى، ھەدىستە بايان قىلىنغان غەزەپلىنىشتىن پاتىمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ شىئە ـ راۋىيلار دەۋا قىلغاندەك مەسۇم ئىكەنلىكى ئىپادىلەنمەيدۇ، بەلكى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۆز قىزىنىڭ تۇيغۇلىرىغا بەك ئەھمىيەت بېرەتتى، شۇنىڭ ئۈچۈن پاتىمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا غەزەپلەنگەن ئىشتىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالاممۇ غەزەبلىنىدۇ. بۇنى مۇسلىم رىۋايەت قىلغان تۆۋەندىكى بۇ ھەدىس ئىسپاتلايدۇ: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: ھەقىقەتەن پاتىمە مېنىڭ بىر پارچەم، ئۇنىڭغا ئازار يەتكۈزگەن نەرسە، ماڭا ئەزىيەت بولىدۇ. بۇ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ شەخسىيىتىگە قىلىنغان ئەزىيەتتۇر، بۇنىڭ بىلەن شىئە ـ راۋىيلار دەۋا قىلىۋاتقان گۇناھتىن پاك بولۇش دېگەننىڭ ھېچ مۇناسىۋىتى يوق.

ئۈچىنچى: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام يەنە بىر سەھىھ ھەدىستە مۇنداق دېگەن: ماڭا ئىتائەت قىلغان كىشى ھەقىقەتتە ئاللاھ تائالاغا ئىتائەت قىلغان بولدى، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان كىشى ھەقىقەتتە ئاللاھ تائالاغا ئاسىيلىق قىلغان بولىدۇ، مېنىڭ رەھبەرلىرىمگە

ئىتائەت قىلغان كىشى ھەقىقەتتە ماڭا ئىتائەت قىلغان بولىدۇ، مېنىڭ رەھبەرلىرىمگە ئاسىيلىق قىلغان كىشى ھەقىقەتتە ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بولىدۇ. [بۇخارى رىۋايىتى 2718-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 1835-ھەدىس].

يۇقىرىقى ھەدىسنىڭ سەھىھ ئىكەنلىكىگە ھەتتا راپىزىلاردىن تارتىپ ھەممەيلەن ئىتتىپاقتۇر. بۇ رەھبەرلەرنىڭ مەسۇم-گۇناھتىن-پاك ئىكەنلىكىنى تەقەززا قىلمايدۇ، بەلكى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئەۋەتكەن بەزى رەھبەرلەردىن خاتالىق سادىر بولغان، يەنى ئۇلار ئاللاھ تائالانىڭ كىتابىغا، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننىتىدە چەكلەنگەنلىكى مەلۇم بولغان ئىشلاردا خاتالىق سادىر قىلغان. بۇ توغرىدا ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە مۇنداق دىيىلگەن: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بىر جايغا ئەسكەر ئەۋەتتى، ئۇلارغا ئەنسارىيلاردىن بىر كىشىنى ئەمىر قىلىپ، باشقىلارنى ئۇنىڭ بۇيرىقىغا ئىتائەت قىلىشقا بۇيرىدى، مەلۇم بىر ئىش سەۋەبىدىن بۇ ئەمىر ئاچچىقلىنىپ قالدى ۋە ئۇلارغا: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام سىلەرنى ماڭا ئىتائەت قىلىشقا بۇيرىمىغانمۇ؟ دىدى، ئۇلار: شۇنداق، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بىزنى سىلىگە ئىتائەت قىلىشقا بۇيرىغان، دېدى. ئەمىر ئۇلارنى ئۆتۈن يىغىپ كېلىشكە بۇيرىدى، ئۇلار ئوتۇن يىغىپ كەلدى، باشلىق: ئوتۇنغا ئوت يېقىڭلار دېدى، ئۇلار ئوتۇنغا ئوت ياقتى، باشلىق ئۇلارنى ئوتقا كىرىشكە بۇيرىدى، ئۇلار ئوتقا كىرىش مەسلىسىدە ئويلۇنۇپ قالدى، ئۇلار بىر-بىرىنى تۇتۇپ تۇرۇپ، بىز ئوتتىن قېچىپ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامغا ئەگەشتۇق دېيىشىپ ئوتقا كىرمەي تۇرۇشتى، ئوتمۇ ئاستا-ئاستا ئوچۇپ قالدى، باشلىقنىڭ ئاچچىغىمۇ يېنىپ قالدى. ئۇلار قايتىپ كەلگەندىن كېيىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: ئەگەر ئۇلار ئەمىرگە بويسۇنۇپ ئوتقا كىرگەن بولسا ئىدى تاكى قىيامەتكىچە بۇ ئوتتىن چىقالمايتتى، باشلىققا ئىتائەت قىلىش دېگەن پەقەت ياخشىلىقتا بولىدۇ، دېدى. [بۇخارى رىۋايىتى 4085-ھەدىس. مۇسلىم 1840-ھەدىس].

شۇنىڭ ئۈچۈن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام باشلىققا ئىتائەت قىلىشنى پەقەت ياخشىلىقتا بولىدۇ دەپ قەيت قىلدى. ياتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ غەزەبلىنىشى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ غەزەبلىنىشى بولىدىكەن، بۇ ئالىملارنىڭ بىرلىكى بىلەن ياخشىلىققا قەيت قىلىنغان. ئەگەر ياتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ غەزەبلىنىشى ئاللاھ تائالانىڭ شەرئىتىنىڭ قارشىسىدا بولسا ئىدى، گەرچە ياتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئاچچىقلانغان تەقدىردىمۇ ئالىملارنىڭ بىرلىككە كېلىشى بىلەن ئاللاھ تائالانىڭ شەرئىتى تەتبىق قىلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ توغرىدا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: ئەگەر ياتمە بىنتى مۇھەممەد ئوغۇرلۇق قىلىدىكەن، ئەلۋەتتە مەن ئۇنىڭ قولىنى كېسىمەن. [بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايىتى].

يەنە بىر ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: ... ئى ياتمە بىنتى مۇھەممەد! سىلەر ئۆز نەپسىڭلارنى ئاللاھنىڭ ئازابىدىن قۇتقۇزۇڭلار. سىلەر مېنىڭ شەخسى مال-مۈلكۈمدىن نېمىنى سورىساڭلار سوراڭلار، ئەمما مەن سىلەر ئۈچۈن ئاللاھنىڭ ئازابىنى توسۇشقا ئىگە بولالمايمەن. [مۇسلىم رىۋايىتى].

بۇ ھەدىسمۇ ياتمە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ گۇناھتىن مەسۇم ئىكەنلىكىنى ئىپادىلىمەيدۇ. ["منهاج ئەسسۈننەتۇن نەبەۋىيە" ناملىق ئەسەر 4-توم 250-بەتكە قارالسۇن].

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.